

«درس آزاد»

آموختنی‌ها

- شناخت بیشتر شخصیت‌های علمی و فرهنگی محل زندگی
- ایجاد علاقه نسبت به فرهنگ محلی و آثار ادبی و زبانی منطقه‌ای

صدوحیدان = بقیه مر از زندگانه ما هزار از بلیش

سراب = اینجا به معنی سرچشمه

سراب = راه پر پیچ و خم

جعبه‌ی کلمات

کلمات مترادف

کعبه = مسجد نوشته	زلف‌اف = محل زندگی	تسلوه = غصه
عظم = بزرگ	بشر = انسان	برتر کردن = اجرا کردن
زرغین = زمینی پر منفعت	بانشانی = قدیمی	علت = دلیل ، سبب

کلمات متضاد

بسیار کم	خستین و آخرین	آغاز و پایان
عظم و کوچک	زودتر و دیرتر	اوین و آخرین
زیبا و زشت	بهر و بدتر	قدیمی و جدید
درجسته و فرو رفته		

کلمات هم‌خانواده

قدیمی ، قدم ، قدمت ، قدما
آغاز ، آغازین
اطلاعات ، اطلاع ، مطلع ، اطلاعیه
بقیه ، باقی ، باقیمانده
صبح ، صبح دم ، صبح

دانشمندان زندگی انسان را آغاز تاکنون، به چند دوره تقسیم کرده‌اند و یکی از اولین دوره‌ها را «دوران پارینه سنگی» نامیده‌اند.

درنا وقتی شنیده بود که قرار است همراه خانواده و دایی‌اش به یکی از هشت شهر قدیمی دنیا برود؛ از شدت هیجان خوابش نمی‌برد. برای همین سراغ پدرش رفت تا اطلاعات بیشتری در مورد سفر به دست آورد. پدر گفت: ما می‌خواهیم به استان کرمانشاه برویم. این استان در دامنه رشته کوه زاگرس قرار دارد و از نخستین زیستگاه‌های انسان بوده است. حتی نشانه‌هایی از زندگی بشر در دوران پارینه سنگی در آن دیده شده است. در این استان آثار باستانی زیادی قرار دارد؛ اما بهتر است بقیه اطلاعات را خودت در مدت سفر به دست آوری و الان هرچه زودتر بخواب تا صبح زود راه بیفتیم. فردای آن روز، صبح زود حرکت کردند؛ پس از طی مسیر از گردنه‌های بسیار زیبایی عبور کردند و به باغ‌های پر از میوه رسیدند که در ۱۲۰ کیلومتری غرب کرمانشاه قرار داشت و بعد از دقایقی وارد شهر باستانی «سرپل ذهاب» شدند.

پدر گفت: «در این شهر قدیمی‌ترین اثر هنر معماری ایران، یعنی کتیبه‌ی «آنویانی‌نی» قرار دارد و بهتر است دیدار ما از آنجا شروع شود.» آن‌ها بعد از دیدن این اثر قدیمی و نقش برجسته‌های روی سنگ به سمت کرمانشاه به راه افتادند.

آن‌ها در شهر کرمانشاه و از مکان‌های دیدنی شهر مانند: طاق بستان و چشمه‌های فراوان و سراب نیلوفر دیدن کردند.

در ادامه‌ی راه، در ۳۰ کیلومتری شهر کرمانشاه، کوهی با دیوارهای عظیم سنگی وجود داشت. دایی جان گفت: «بچه‌ها این کوه به «بیستون» معروف است و بر دیواره‌ی این کوه کتیبه‌هایی از زمان هخامنشیان باقی مانده است که این کتیبه‌ها شهرت جهانی دارند. در پای کوه بیستون، از دل سنگ چشمه‌ای زیبا، آب زلالی را به خاک زرخیز کرمانشاه هدیه داده است. وجود این چشمه، زیبایی این منطقه را صد چندان کرده است.

درنا و برنا که از سفر به این شهر باستانی بسیار لذت برده بودند، از پدر و مادر خواستند که یک بار دیگر همراه با پدرزرگ و مادرزرگ به این استان زیبا سفر کنند.

۱. پارینه سنگی: قدیمی‌ترین دوران ملقب تاریخ انسان و فرهنگ مادی انسانی است و دورانی است که در آن اسلن برای نخستین بار از ابزار دست‌ساز استفاده کرد.

بخوان و بدان

به این کلمه‌ها دقت کن: لبه، گردنه، دسته،

همه این کلمات از دو بخش ساخته شده‌اند:

لب + ه ← لبه

دست + ه ← دسته

گردن + ه ← گردنه

هر گاه پسوند «ه» به انتهای کلمه‌ای اضافه شود واژه‌ی جدیدی با معنای تازه‌ای ساخته می‌شود.

املا دان

همانطور که می‌دانید حل جدول علاوه بر گسترش دامنه‌ی لغات، املا را نیز بهبود می‌بخشد.

حال با توجه به متن درس جدول زیر را تکمیل کن و با به کار بردن کلمات داخل جدول در یک متن، به دوستت املا بگو.

۱	ب	ی	س	ت	و	ن
۲	ی	ل	ی	م		
۳	ع	ظ	م	ت		
۴	ن	ا	ن	ب	ر	ن
۵	ز	ا	ن	ر	س	ی

(۱) کوه معروف کرمانشاه

(۲) سوغات و صنایع دستی کرمانشاه

(۳) هم‌خانواده عظیم

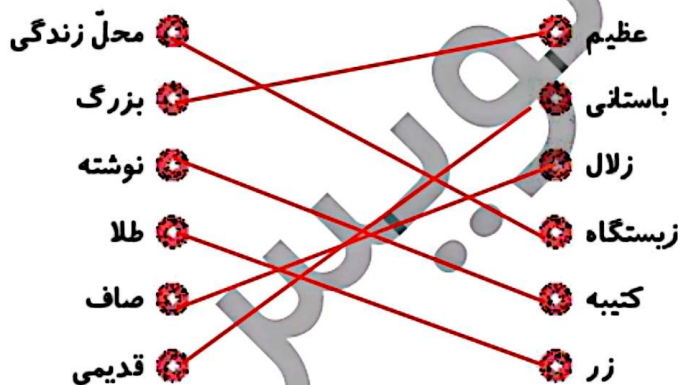
(۴) از شیرینی‌های خوشمزه‌ی کرمانشاه

(۵) استان کرمانشاه در دامنه کوه قرار دارد.

تمرین

کلمات هم‌معنی را وصل کن.

۲ درست است ☒ و نادرستی ☐ جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

۳. بیستمین مرگ

الف: «بیستون» در ۱۲۰ کیلومتری کرمانشاه قرار دارد. ☐

ب: سراب نیلوفر از آثار دیدنی شهر کرمانشاه است. ☒

پ: خانواده‌ی درنا صبح زود حرکت کردند. ☒

۲ با توجه به درسنامه کلمات مناسب را پیدا و مانند نمونه، جاهای خالی را کامل کن.

دسته‌ی صندلی امیر کوتاه است.

دبه‌ی من بسیار تیز بود.

گردنه‌ی حیران از مناطق دیدنی ایران است.

آب چشمه‌ی گوارا است.

اسنان کرمانشاه در دامنه‌ی کوه‌های زاگرس قرار دارد.

دسته	←	دست	+		→
دبه	←	دب	+		→
گردنه	←	گردن	+		→
چشمه	←	چشم	+		→
دامنه	←	دامن	+		→

۳ الف: با توجه به متن درس، به سؤالات زیر پاسخ بده.

پ: قدیمی‌ترین آثار باستانی ایران در کدام شهر قرار دارد، نام آن اثر را بنویس.

کتیبه‌ی کاجی

پ: کتیبه‌های روی کوه پیستون، مربوط به کدام دوره می‌باشد؟

دوره‌ی هخامنشیان

۵ تحقیق کن و یک بند درباره‌ی شهر کرمانشاه بنویس.

کرمانشاه شهری زیبا در غرب ایران است. کوه‌های بلند، دشت‌های سبز و هوای تازه‌اش همه را شگفت زده می‌کند. هر کس به اینجا سفر کند، از دیدن طبیعت و موزه‌هایش لذت می‌برد.

۶ تحقیق کن چه آثار باستانی دیگری در شهر کرمانشاه قرار دارد؟

در کرمانشاه آثار باستانی معدودی وجود دارد که هر کدام داسان صفا دارند. طاق بستان پیستون، مکتب‌آناهییا از مشهورترین آن‌هاست. کتیبه‌ی معاوی بن الحجاج بارشده‌های زیبا و مسجد شامانی هم از بناهای مهم شهر است.

